

Helsingfors/Mariehamn 15.6.2022**Nr 24/22****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse
23.5.2022, nr 106/2022.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av tjänstemannalagen för landskapet Åland, antagen av lagtinget 23.5.2022.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Genom ändringarna genomförs i landskapslagstiftningen Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1152 om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor i Europeiska unionen och direktiv (EU) 2019/1158 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU. I rikslagstiftningen har sistnämnda direktiv genomförts bl.a. genom de ändringar i sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) som reglerar den familjeledighetsreform som träder i kraft 1.8.2022 (FFS 28/2022). Genom landskapslagen anpassas tjänstemannalagen till dessa ändringar.

Lagstiftningsbehörigheten

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, landskapets tjänstemän, tjänstekollektivavtal för landskapets anställda, disciplinär bestraffning av landskapets tjänstemän, arbetspensionsskydd för landskapets anställda och för förtroendevalda inom landskapsförvaltningen samt för rektorer, lärare och timplärare vid grundskolor i landskapet tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 2 och 2 a punkterna i självstyrelselagen för Åland.

Enligt självstyrelselagens 18 § 4 punkt har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om kommunernas förvaltning, kommunernas tjänsteinnehavare, tjänstekollektivavtal för kommunernas anställda och disciplinär bestraffning av kommunernas tjänsteinnehavare.

Jämlikt 27 § 21 punkten i självstyrelselagen hör arbetsrätt med undantag av tjänstekollektivavtal för landskapets och kommunernas anställda till rikets behörighet. Till rikets behörighet har enligt 29 § 1 mom. 6 punkten i självstyrelselagen hänförs arbetsavtal och samarbete inom företag. Nu aktuell landskapslagstiftning berör inte rikets tjänstemän i landskapet eller landskapets och kommunernas privaträttsligt anställda arbetstagare eller den privata sektorn i landskapet i fråga om vilka lagstiftningsbehörigheten tillkommer riket.

Av behörighetsfördelningen framgår att landskapets lagstiftningsbehörighet innefattar befogenhet att bestämma om landskapets tjänstemäns rättigheter samt om deras anställningsvillkor.

Till rikets lagstiftningsbehörighet hör enligt självstyrelselagens 27 § 11 och 29 § 3 punkterna även försäkringsavtal, arbetspensionsskydd för kommunernas anställda och för förtroendevalda inom kommunalförvaltningen samt arbetspensionsskydd för andra, med de undantag som följer av 18 § 2a punkten, och annan socialförsäkring.

I landskapslagens 34 § intas hänvisningar till rikets sjukförsäkringslag. Hänvisningarna gäller sådana förmåner som är att hänföra till rikets behörighet gällande socialförsäkring, men intas i landskapslagen till den del de berör tjänstemännens rättigheter och skyldigheter i tjänsteförhållandet.

Till den del landskapslagen berör grundlagens rätt till social trygghet, som utgör riksbehörighet enligt självstyrelselagens 27 § 1 punkt, är de förenliga med bestämmelserna i grundlagens 19 § 1 - 3 mom.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Dahlén, Lampi, Siitari och Suviranta.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare